

Projekt

z dnia .....

Przedkładam projekt

.....

UCHWAŁA NR .....

RADY MIEJSKIEJ W KROŚNIE ODRZAŃSKIM

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023”

Na podstawie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2017 r. poz. 1595 oraz z 2023 r. poz. 951 i 1688) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Radosław Sujak

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim
z dnia ..... 2024 r.

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023”

Tworzenie Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Krosno Odrzańskie stanowi obowiązek wynikający z artykułu 87 ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami, przewidując jego aktualizację co cztery lata. Poprzedni program, obejmujący lata 2016-2019, został ustanowiony uchwałą Nr XIV/103/15 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 30 listopada 2015 roku i obowiązywał do końca 2019 roku. Następnie, po konsultacji z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, 23 kwietnia 2020 roku Rada Miejska w Krośnie Odrzańskim, poprzez uchwałę Nr XIX/175/20, przyjęła Program Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023. Nowy program został opracowany na podstawie przyjętej zarządzeniem Nr 46/20 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 16 kwietnia 2020 r. Gminnej Ewidencji Zabytków, która prowadzona jest w formie zestandaryzowanych kart adresowych i uwzględnia zabytki nieruchomości wpisane do rejestru, a także inne zabytki nieruchomości znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Program Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023 oraz zarządzenie Burmistrza Krosna Odrzańskiego Nr 46/20 z dnia 16 kwietnia 2020 r. są umieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim w zakładce Zabytki pod linkiem <http://www.krosnoodrzańskie.pl/turystyka/historia-i-zabytki>.

Zabytki stanowią kluczowy element dziedzictwa kulturowego i są cennym świadectwem historii, odgrywając istotną rolę w kształtowaniu tożsamości lokalnej. Zabytki są także elementem rozwoju społeczno-gospodarczego, dlatego też wymagają szczególnej uwagi. Składający się z elementów przyrodniczych, jak i osiągnięć cywilizacyjnych człowieka krajobraz kulturowy może obejmować zarówno pojedyncze obiekty zabytkowe, jak i zespoły budowli czy zagospodarowanie przestrzenne. Ochrona zabytków powinna być realizowana przy współudziale samorządów, właścicieli i użytkowników zabytków, a także społeczności lokalnych. Program Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie ma na celu identyfikację dziedzictwa kulturowego funkcjonującego w granicach administracyjnych gminy, rozumianego jako zabytki ruchome, nieruchomości, archeologiczne, historyczne zespoły krajobrazowe i otoczenie zabytku, zespoły ochrony ruralistycznej wsi.

Fot. Dolne miasto z lotu ptaka, źródło: archiwum UM.

Przyjęty przez Radę Miejską w formie uchwały Gminny Program Opieki nad Zabytkami stanowi element polityki samorządowej i służy do podejmowania planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Gminny program opieki nad zabytkami określa kierunki podejmowanych przez samorząd działań, mających na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego.

W Programie zostały określone priorytety, w ramach których wytyczono kierunki działań, a na ich podstawie zadania do realizacji przez Gminę Krosno Odrzańskie:

- Priorytet I: Rewaloryzacja lub rewitalizacja dziedzictwa kulturowego,
- Priorytet II: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- Priorytet III: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości,
- Priorytet IV: Dziedzictwo kulturowe Gminy Krosno Odrzańskie jako bodziec rozwoju społeczno-gospodarczego i turystycznego regionu.

Nadrzędnym celem Programu jest określenie kierunków zadań, jakie powinny zostać zrealizowane na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami, a także poprawy ich zachowania dla współczesnego społeczeństwa i przyszłych pokoleń. Głównym odbiorcą Programu jest społeczność lokalna, w tym właściciele i użytkownicy obszarów i obiektów zabytkowych, ale również pozostali mieszkańcy, inwestorzy, turyści. Realizując zadania Programu Gmina Krosno Odrzańskie, reprezentowana przez Burmistrza Krosna Odrzańskiego, wykazuje się dbałością o dziedzictwo kulturowe poprzez następujące działania:

- zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne,
- stymulowanie procesów przestrzennych powiązanych z rozwojem społeczno-gospodarczym i turystycznym,
- szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym Gminy,
- edukację i popularyzację wiedzy o regionie i dziedzictwie kulturowym,
- badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego (specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym),
- zintegrowaną ochronę dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.) organ wykonawczy sporządza, co dwa lata, sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia radzie gminy. Niniejsze sprawozdanie z realizacji w/w Programu za 2020-2023, zostało sporządzone w oparciu o przepisy przywołanej ustawy oraz o informacje złożone przez pracowników Urzędu Miasta w Krośnie Odrzańskim i jednostek organizacyjnych Gminy Krosno Odrzańskie, w których zarządzie znajdują się zabytki nieruchome lub które w swojej bieżącej działalności prowadzą działania informacyjne, popularyzacyjne i edukacyjne, dotyczące opieki nad zabytkami. Cele programu realizowano w miarę możliwości i dostępnych środków prawnych i finansowych. Wszelkie prace konserwatorskie, budowlane, jak również planistyczne (w tym uzgadnianie projektów: miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krosno Odrzańskie, decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy), dotyczące obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków prowadzono zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, po uzyskaniu stosownych uzgodnień i decyzji o prowadzeniu prac.

W poniższej tabeli zebrano informacje odnośnie realizacji poszczególnych działań określonych w ramach przyjętych priorytetów.

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
Rewaloryzacja lub rewitalizacja dziedzictwa kulturowego	Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<p>W latach 2020-2023 Gmina ubiegała się o dofinansowanie ze środków unijnych i innych źródeł i na kilka zadań uzyskała środki finansowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja budynku przy ul. Bohaterów Wojska Polskiego 6, ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, • „Piaśtowski dziedzictwo Świętej Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim” – etap I., projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego „Lubuskie 2020” (2022-2023), • „Zaprojektowanie i wykonanie elementów wystawy w kościele parafialnym pw. Św. Jadwigi Śląskiej oraz w Zamku Piaśtowskim” (2023-2024), projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego „Lubuskie 2020”. <p>W 2020 roku Gmina Krosno Odrzańskie rozpoczęła realizację projektu "Piaśtowski Dziedzictwo św. Jadwigi Śląskiej – etap I" dofinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020. W ramach projektu rozpoczęto prace związane z zabezpieczeniem przeciwwilgociowym kościoła pw. św. Jadwigi Śląskiej.</p> <p>W 2021 r. kontynuowano realizację projektu „Piaśtowski dziedzictwo św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim” poprzez aktualizację kosztorysów i uzupełnianie dokumentacji niezbędnej do ogłoszenia postępowań przetargowych. Podpisano z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego umowę o dofinansowanie projektu.</p> <p>W czerwcu 2022 r. ogłoszono postępowanie na zakres robót dotyczących Zamku Piaśtowskiego. Zastosowano podział na części, by móc swobodniej wybrać zakres zadań możliwych do zrealizowania. Zmniejszono wymagania co, do wykonawców. Wpłynęła jedna oferta na kwotę, która znacznie przekraczała budżet dla tego działania. Sama ta różnica jest wyższa niż pierwotna wartość całkowita całego projektu „Piaśtowski dziedzictwo św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim”. Wobec powyższego oraz z uwagi na pozyskanie dodatkowych środków na remont kościoła św. Jadwigi we wrześniu Gmina Krosno Odrzańskie wystosowała do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wniosek o zmianę zakresu rzeczowego projektu poprzez ograniczenie go do Zamku Piaśtowskiego, a także umożliwiające odbudowę dwóch jego skrzydeł w standardzie deweloperskim. W odpowiedzi na złożony wniosek, w dniu 10 października 2022 r. MKiDN rozwiązało umowę o dofinansowanie z Gminą Krosno Odrzańskie.</p> <p>Poniżej przedstawiono projekty z zakresu rewaloryzacji lub rewitalizacji dziedzictwa kulturowego, realizowane przez Gminę w latach 2020-2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Piaśtowski dziedzictwo Świętej Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim” – etap I. Projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego „Lubuskie 2020” (2022-2023).

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		<p>Szczegółowy zakres prac obejmował:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Remont nawierzchni przy kościele parafialnym pw. Św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim Zadanie obejmowało remont istniejących nawierzchni kamiennych oraz utwardzenie terenu przylegającego do budynku kościoła parafialnego pw. św. Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim, znajdującym się na Placu św. Jadwigi Śląskiej w dolnej części miasta, pomiędzy ulicami Poczтовую oraz Zamkową. Jednocześnie z remontem nawierzchni poprawiona została skuteczność odwodnienia budynku kościoła poprzez ujęcie wód z rur spustowych do korytek ściekowych, kamiennych oraz z bruku kamiennego i doprowadzenie ich do zbierającego ścieku liniowego z prefabrykatu betonowego z żeliwną kratką spustową. – Naprawę uszkodzonych murów i wykonania nowych tynków budynku Kościoła; W ramach naprawy uszkodzonych murów kościoła i wykonania nowych tynków budynku kościoła wykonano prace związane z przywróceniem historycznego wyglądu kościoła. Naprawiono mury zewnętrzne poprzez ich oczyszczenie, impregnację, usunięcie korozji biologicznej uzupełnienie i naprawę z cegły ceramicznej o formacie dobranym do formatu cegły istniejącej w naprawianym fragmencie muru oraz wyrównanie podłoża zaprawą. Po wykonaniu robót naprawczych murów kościoła wykonano ich wzmocnienia siatkami oraz tynkowanie. Po wykonaniu tynkowania wymieniono rury spustowe na nowe z blachy cynkowo – tytanowej oraz wymieniono kosze zbiornikowe na nowe, a następnie usunięto powstałe wykwyty, zagruntowano ściany i przystąpiono do malowania. Oprócz naprawy ścian zewnętrznych Wykonawca w ramach przedmiotu zamówienia wykonał roboty naprawcze ścian i filarów wewnątrz kościoła. – Adaptację dzwonnicy na wieżę widokową W ramach adaptacji dzwonnicy na wieżę widokową dokonano częściowej wymiany i remontu drewnianych schodów wieży dzwonnicy kościelnej, rekonstrukcji krętych schodów ceglanych, rewitalizacji lica wewnętrznych ścian ceglanych wieży z miejscowym uzupełnieniem zdegradowanej materiałowo powierzchni, nie naruszającym pierwotnego stanu substancji zabytkowej. Dokonano rekonstrukcji uzupełniającej podłóg drewnianych na poszczególnych poziomach wieży oraz remont i konserwację elementów drewnianych i metalowych wieży. W ramach prac wykonano: <ul style="list-style-type: none"> a) rekonstrukcję podestów, balustrad i podłóg drewnianych; b) podest ochronny tarasu widokowego; c) uszczelnienie pokrycia helmu wieży;

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		<p>d) prace konserwacyjno — izolacyjne elementów wieży (renowacja konstrukcji wsparcia hełmu);</p> <p>e) zabezpieczenie ogniochronne istniejących elementów drewnianych;</p> <p>f) renowację cokołu elewacyjnego;</p> <p>g) nowe oświetlenie ogólne;</p> <p>h) oświetlenie awaryjne;</p> <p>i) sygnalizację przeciwpożarową;</p> <p>j) instalacji piorunochronną.</p> <p>Wartość zadania: 6 153 561,00 PLN Źródło finansowania: 3 594 786,07 PLN z Regionalnego Programu Operacyjnego „Lubuskie 2020”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja dachu w Szkole Podstawowej Nr 1 w Krośnie Odrzańskim (2023) Przedmiotem inwestycji była wymiana pokrycia dachowego z istniejącej dachówki ceramicznej na dachówkę ceramiczną-karpiówkę na powierzchni blisko 771m² w kolorze naturalnej czerwieni. Po wykonaniu demontażu istniejącego pokrycia dachowego, wykonano demontaż istniejących obróbek blacharskich, usunięto łąty i orynnowania. Zaimpregnowano drewniane elementy konstrukcji wierzby dachowej preparatem zabezpieczającym powierzchnię przed szkodliwym działaniem ognia, owadów, grzybów domowych i pleśniowych. W ramach zadania: <ul style="list-style-type: none"> – ułożono na krokwiach folię wysokoparoprzepuszczalną; – zamontowano kontrłaty na krokwiach; – zamontowano łąty drewniane; – ułożono dachówkę ceramiczną karpiówkę podwójnie w koronkę, – zamontowano drabinki przeciwśnieżne wokół okapu dachu oraz łąwy i stopnie kominiarskie przy kominach, – wykonano opierzenia dachu i kominów z blachy tytanowo-cynkowej; – zdemontowano i zamontowano nowe rynny i rury spustowe z blachy tytanowo-cynkowej.; – istniejące okna wylazowe oczyszczono z rdzy, starych powłok malarskich, dwukrotnie pomalowano farbą ftalową przeciwrdezwną do gruntowania i nawierzchni, oszklono pojedynczo – liczba okienek 7 szt.; – w miejscach dużej wilgotności istniejący tynk, mur osuszono i wykonano tynki renowacyjne;

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		<ul style="list-style-type: none"> – wykonano renowację i oszklenie pojedyncze półokrągłych okienek w lukarnach na poddaszu; – wykonano renowację istniejących kominów wentylacyjnych. <p>Wartość zadania: 565 800,00 PLN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabezpieczenie konstrukcji po katastrofie budowlanej skrzydła wschodniego Zamku Piastowskiego w Krośnie Odrzańskim. W związku z zawaleniem się na przełomie lat 2021/2022 ściany wschodniej Zamku Piastowskiego oraz nakazami Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Inspektora Nadzoru Budowlanego Gmina Krosno Odrzańskie podpisała umowę na zabezpieczenie ruin. Inwestycja była realizowana w całości ze środków budżetu Gminy Krosno Odrzańskie, bowiem wniosek złożony na przedmiotowy zakres prac w lutym 2022 r. w ramach Programu Inwestycji Strategicznych Polskich Ład nie otrzymał dofinansowania. <div data-bbox="853 667 2011 1350" data-label="Image"> </div> <p><i>Fot. Zawalona ściana wschodnia Zamku Piastowskiego w Krośnie Odrzańskim, źródło: archiwum UM</i></p>

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		<p>W ramach zadania wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentację na prowadzenie robót budowlanych i prac konserwatorskich; – tymczasowe przypory o konstrukcji drewnianej; – przemurowanie pękniętej pionowo ściany północnej przy użyciu historycznych cegieł pochodzących z zawalonych w czasie katastrofy fragmentów; – segregację i zabezpieczenie materiału budowlanego z zawalonego skrzydła wschodniego; – uporządkowano teren po katastrofie budowlanej fragmentu ściany wschodniej skrzydła wschodniego Zamku Piastowskiego. <p>Wartość zadania: 1 001 712,00 zł.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja budynku przy ul. Bohaterów Wojska Polskiego 6 (2022). Inwestycja obejmowała remont elewacji budynku mieszkalnego przy ul. Bohaterów Wojska Polskiego 6 w Krośnie Odrzańskim wraz z częściową wymianą okien oraz izolacją pionową. W ramach zadania wykonano: <ul style="list-style-type: none"> – likwidację zbędnych elementów metalowych i przewodów: elektrycznych i telefonicznych, – renowację części istniejącej stolarki okiennej i drzwiowej, – skucie odparzonych i zmurszałych tynków elewacji z zachowaniem istniejących detali architektonicznych, – naprawę pęknięć lokalnych w murach pełnych elewacji, – naprawę pęknięć nadproży, – izolację pionową w strefie cokołowej, – nowe tynki płaskie (100%), gzymsów, obramień okien elewacji, – wymianę rynien i rur spustowych, – wymianę parapetów okiennych oraz opierzeń gzymsów pośrednich, – malowanie elewacji i detali architektonicznych. <p>Wartość zadania: 701 636,00 zł. Źródło finansowania: 701 636,00 zł dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.</p>

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		 <p data-bbox="837 935 1767 965"><i>Fot. Budynek mieszkalny przy ul. Bohaterów Wojska Polskiego 6, źródło: archiwum UM</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="801 1002 2049 1070">• „Zaprojektowanie i wykonanie elementów wystawy w kościele parafialnym pw. Św. Jadwigi Śląskiej oraz w Zamku Piastowskim” (2023-2024) <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="855 1102 2049 1171">– produkcja / zakup zaprojektowanych i zaakceptowanych elementów wystawy, w tym: elementów aranżacyjnych, elementów multimedialnych, treści i aplikacji w tym aplikacji audioprzewodnika; <li data-bbox="855 1182 2049 1251">– wykonanie, jeśli to niezbędne, instalacji elektrycznej i teletechnicznej (podrozdzielnie z osprzętem i okablowanie) na potrzeby zaprojektowanych elementów wystawy; <li data-bbox="855 1262 1547 1292">– wykonanie sieci Wi-Fi na potrzeby realizowanych systemów; <li data-bbox="855 1303 1641 1334">– zaprojektowanie i wykonanie elementów oświetlenia ekspozycyjnego.

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		<p>Realizacja inwestycji dotyczy dwóch lokalizacji:</p> <p>a) Zamek Piastowski w Krośnie Odrzańskim, ul. Szkolna 1,66-600 Krosno Odrzańskie; Obręb geodezyjny 2, dz. Nr 161,</p> <p>b) Krosno Odrzańskie, Kościół parafialny pw. Św. Jadwigi Śląskiej, Plac Św. Jadwigi Śląskiej, 66-600 Krosno Odrzańskie, Obręb geodezyjny 2, dz. Nr 129.</p> <p>Wartość zadania: 1 597.770,00 PLN Źródło finansowania: 649 030,00 PLN z Regionalnego Programu Operacyjnego „Lubuskie 2020”.</p>
Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego	Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego	Zapisy dotyczące ustalenia terenów, dla których niezbędne jest opracowanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego istotnych dla ochrony dziedzictwa kulturowego, zostały ujęte w zmianie obowiązującego studium przyjętym uchwałą Nr XVII/115/2000 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 30 sierpnia 2000 r. ze zmianami.
	Badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozszerzenie ochrony jego zasobu	W roku 2023 Gmina Krosno Odrzańskie podjęła działania przeprowadzenia całościowej aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Krosno Odrzańskie. Obecnie ewidencja konsultowana jest z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Na terenie gminy w okresie sprawozdawczym nie ujawniono nowych zabytków archeologicznych.
Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości	Utrzymanie i rozwój bogactwa kulturowego oraz tożsamości regionalnej mieszkańców	<p>Centrum Artystyczno-Kulturalne „Zamek” usytuowane w Zamku Piastowskim prowadzi wielokierunkową działalność rozwijającą i zaspokajającą potrzeby kulturalne mieszkańców oraz upowszechnia i promuje kulturę lokalną. CAK „Zamek” realizuje różnego rodzaju zadania, w tym różnorodne formy edukacji kulturalnej, spotkania, wykłady, badania terenowe i kameralne, wystawy, konkursy, koncerty, imprezy plenerowe, przeglądy, festiwale oraz inne cykliczne imprezy artystyczne. Prowadzi także zespoły artystyczne, koła zainteresowań i kluby hobbystów, współpracuje z placówkami oświatowymi, instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi oraz organizacjami pozarządowymi w dziedzinie kultury i sztuki. Dodatkowo prowadzi Izbę Muzealną, m.in. organizując wystawy i opiekując się przedmiotami posiadającymi wartość historyczną i estetyczną. CAK „Zamek” jest również jednym z organizatorów Festiwalu Jadwigensis, który wpisal się już na stałe w kalendarz artystyczny miasta. Ponadto instytucja co roku organizuje Turniej Rycerski o Pierścień Księżnej Jadwigi Śląskiej, na którym zobaczyć można między innymi zmagania wojów, prezentację rękodzieła i pokaz tańców dawnych.</p> <p>W latach 2020-2023 Centrum Artystyczno-Kulturalne „Zamek” zorganizowało różnego rodzaju imprezy tematyczne, rozwijające wrażliwość artystyczną. Niestety w latach 2020-2021 ze względów formalnych (stan epidemii) nie była możliwa realizacja wielu zadań zaplanowanych w dziedzinie działań kulturalnych. Szukając nowych formuł prowadzenia działań część przedsięwzięć została przeniesiona do Internetu. W 2020 roku, w związku z ograniczeniami pandemicznymi, zaistniała konieczność rezygnacji z organizacji sztandarowych przedsięwzięć,</p>

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
		<p>takich jak Festiwal Jadwigensis czy coroczny Turniej Rycerski.</p>
	Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym Gminy	<p>Na stronie internetowej gminy w zakładce poświęconej turystyce znajdują się informacje oraz zdjęcia najważniejszych zabytków z terenu gminy (https://www.krosnoodrzańskie.pl/turystyka/zabytki). Gmina na bieżąco udostępnia na stronie internetowej informacje odnośnie realizowanych inwestycji z zakresu poprawy stanu zachowania zabytków.</p> <p>Na stronie internetowej Gminy zamieszczony został Program Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023, wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Krosno Odrzańskie, jak również karty obiektów ujęte w Rejestrze Zabytków i Gminnej Ewidencji Zabytków.</p> <p>W 2020 r. oddano do użytku stronę internetową www.odreagujwkrosnie.pl (gdzie znajduje się wiele cennych informacji dla turystów i mieszkańców gminy, w tym opis najważniejszych zabytków) oraz wydrukowano i zamontowano banery wielkopowierzchniowe zachęcające do spędzenia wolnego czasu w Gminie Krosno Odrzańskie i okolicach.</p>
	Specjalistyczne rozpoznanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym	<p>Gmina posiada oprogramowanie do przeglądania, tworzenia i edycji dokumentów planistycznych w formie elektronicznej bazodanowej (GIS), w tym bazę dotyczącą dziedzictwa kulturowego (obiekty wpisane do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków, do ochrony ruralistycznej, krajobrazowej, archeologicznej) dostępne pod adresem https://krosnoodrzańskie.e-mapa.net/.</p>
	Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	<p>Gmina Krosno Odrzańskie promuje działania na obszarach objętych ochroną konserwatorską w mediach lokalnych (telewizji przewodowej, prasie regionalnej i lokalnej) na stronie internetowej Gminy Krosno Odrzańskie www.krosnoodrzańskie.pl oraz na portalach społecznościowych Gminy: serwis X (dawniej Twitter) oraz Facebook.</p> <p>W placówkach oświatowych Gminy prowadzona była edukacja w zakresie dziedzictwa kulturowego w taki sposób, aby przekazywać i systematycznie pogłębiać wiedzę o dziedzictwie kulturowym i jego wartości, a także wykształcić przekonanie o konieczności zachowania tradycji i szacunku dla dóbr kultury.</p> <p>Podejmowano planowe i okolicznościowe działania, których celem było kształtowanie współodpowiedzialności za pielęgnowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego, w tym przed ich niszczeniem.</p>
Dziedzictwo kulturowe Gminy	Podjęcie działań zwiększających	<p>W 2020 roku Gmina Krosno Odrzańskie na bieżąco prowadziła działania zmierzające do budowy obwodnicy Krosna Odrzańskiego wraz z przeprawą na rzece Odrze oraz usprawnienia ruchu drogowego w gminie.</p>

Priorytet	Kierunek działania	Opis zrealizowanych zadań
Krosno Odrzańskie jako bodziec rozwoju społeczno-gospodarczego i turystycznego regionu	atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	<p>W styczniu 2021 r. firma STRABAG podpisała umowę z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie na przebudowę ponad 100-letniego mostu drogowego na rzece Odrze wraz z drogami dojazdowymi do przeprawy. Prace budowlane rozpoczęły się wiosną 2021 r.</p> <p>W 2022 r. przebudowano ciągi komunikacyjne i wybudowano most tymczasowy, którego wartość to ok. 4 mln zł. Wykonano przecisk pod Odrą (ok. 5 m pod dnem rzeki) i przeniesiono do kanałów technicznych sieci wodociągowo-kanalizacyjną, telekomunikacyjną oraz średniego i niskiego napięcia. Rozebrano także przyczółki i dokonano licznych prac przygotowawczych do operacji podnoszenia mostu.</p>
	Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego służąca kreacji produktów turystyki kulturowej	
	Stymulacja procesów przestrzennych powiązanych z rozwojem społeczno-gospodarczym i turystycznym	<p>W 2023 roku zabytkowy most na Odrze w Krośnie Odrzańskim został podniesiony. Realizacja inwestycji Wód Polskich Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu umożliwi prowadzenie na tym obszarze rzeki akcji lodolamania i zapobieganie powodziom zatorowym. Rozpoczęto prace mające na celu wzmocnienie mostu oraz przebudowę podpór, które mają zakończyć się w 2024 roku. Wraz z podniesieniem mostu dokonano przebudowy skrzyżowania przy zabytkowej przeprawie (ulice Podgórna, Bolesława Chrobrego, Nadodrzańska i Trakt Książęcy) na rondo.</p> <p>W 2020 roku opracowano strategię promocji Klastra Turystyki Historycznej, uruchomiono fanpage organizacji, a także pozyskano nowych członków stowarzyszenia.</p>

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609) do zadań własnych gminy należą sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Ponadto art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.) nakłada na burmistrza obowiązek sporządzenia na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami, natomiast co 2 lata zgodnie z art. 87 ust. 5 ww. ustawy burmistrz sporządza sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawia je radzie gminy.

„Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Krosno Odrzańskie na lata 2020-2023” został przyjęty przez Radę Miejską w Krośnie Odrzańskim uchwałą Nr XIX/175/20 z dnia 23 kwietnia 2020 r. Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Krosna Odrzańskiego. Sprawozdanie zostało przedłożone jako załącznik do ww. uchwały.

Podjęcie uchwały nie wywołuje skutków finansowych dla budżetu Gminy Krosna Odrzańskiego.